

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ
Протокол № 3 від 28.03.2023

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов,
І.А. Чухно, І.В. Завгородній, Л.В. Фоміна,
І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

**А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марков-
ський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків: ХНМУ, 2023. – 267 с.**

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їхніх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний медичний університет, 2023

Сушiк А.В., Коробчанський П.О. ІНТЕГРОВАНЕ ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE КАЛЕНДАРЯ ТА АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ХНМУ	243
Фастовець О.О., Кривчук О.А. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	245
Федорченко Ю.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	246
Фомiна Л.В., Калiна К.Є., Кошова Ю.М. ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	248
Хаустов М.М., Зеленська К.О., Толстая Т.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	250
Цапенко Ю.П. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ПРЕДМЕТА ФТІЗИАТРІЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ 4 КУРСУ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	251
Черненко Г.П., Маслак Г.С., Пелешенко Г.Б. ЕЛЕКТИВНИЙ КУРС ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ БІОХІМІЇ В МЕДИЧНОМУ ВНЗ	253
Чернявська І.В., Олійникова С.П., Герасимчук У.С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ В ПЕДАГОГІЧНОМУ НАВЧАННІ	255
Чумаченко Т.О., Макарова В.І., Райлян М.В. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТА-МЕДИКА	256
Шевченко О.С., Овчаренко І.А., Погорєлова О.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КУРСІ «ЛЮДЯНІСТЬ ТА ЕМПАТІЯ В КЛІНІЧНІЙ РОБОТІ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА» НА КАФЕДРІ ФТІЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ	258
Щербина М.О., Кузьміна О.О. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ №1 ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	260
Юрко К.В., Меркулова Н.Ф., Соломенник Г.О. МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	262
Iukhno Nataliia CREATING MOTIVATION TO STUDY DURING THE WAR	264

особистість, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним упродовж пошуку, розробки, впровадження та поширення нових ідей. Саме учитель, викладач, вихователь, будучи творчою особистістю, володіє широкими можливостями й необмеженим світоглядом для впровадження інноваційної діяльності, оскільки на практиці може експериментувати та переконуватися в ефективності методик навчання, коригувати їх, здійснювати докладну структурування досліджень навчального процесу, так як результат – на базі отриманого практичного досвіду пропонувати новітні технології та методи навчання, при цьому основною умовою такої діяльності буде інноваційний потенціал самого педагога.

Перелік використаних джерел:

1. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. – 262 с.
2. Нечепоренко Л.С. Сучасна педагогіка: навчальний посібник / Л.С. Нечепоренко, Г.Ф. Пономарьова, Я.В. Подоляк. – Харків, 2014. – 216 с.
3. Козловський Ю. М. Інтеграційні процеси в професійній освіті: методологія, теорія, методики: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 420 с.
4. Паламарчук В.Ф., Барановська О.В. Педагогічні технології навчання в умовах Нової української школи: вектор розвитку. Український педагогічний журнал. № 3. 2018. С. 60–66.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТА-МЕДИКА

Чумаченко Т.О., Макарова В.І., Райлян М.В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вплив сучасного світу, який є нестабільним, невизначеним, складним, неоднозначним, мінливим [1], відчувається в будь-якій сфері життя людини, формує новітні цінності, пов'язані із сім'єю, роботою, соціальними зв'язками, здоров'ям, самореалізацією, розвитком, використанням найціннішого ресурсу – часу, та вимагає нових підходів до комунікації, навчання, освіти, професійної діяльності, стилю життя сучасної людини.

Людина з народження має певний набір базових потреб, так званих *meta skills*, які забезпечують формування людини як особистості протягом усього життя, ефективне навчання та працевлаштування з подальшим розвитком, підвищення особистого потенціалу за рахунок наявності когнітивних, емоційних, соціальних навичок.

Навчання належить до базових навичок людини, проте освітній процес у сучасному світі трансформується дуже швидко, відповідно до актуальних уявлень про рівень та якість освіти. Знання як основа навчання та старту професійної діяльності наразі мають цінність тільки в гармонійному поєднанні з особистісною характеристикою людини, її досвідом, набутими вміннями, навичками, життєвими цінностями, особистісним поглядом на проблему, яка потребує вирішення.

Власне компетентнісний підхід [2] в освітньому процесі забезпечує вирішення проблеми підготовки професійного, конкурентоспроможного спеціаліста, який не тільки має необхідні знання, але й володіє великим набором навичок і вмінь – від суто професійних, тобто *hard skills*, до добре сформованих *soft skills*, які у свою чергу більшою мірою сприяють реалізації власного потенціалу людини у своїй галузі, побудуванню успішної кар'єри, забезпечують усвідомлення власної користі для суспільства.

При компетентнісному підході до навчання основним завданням викладача є формулювання проблеми та спонукання здобувача вищої освіти до самостійного знаходження варіантів розв'язання саме цієї проблеми, вибір найоптимальнішого та найефективнішого рішення з паралельним міркуванням про потребу комунікацію, ресурси, доказовість, поглядом на перспективу.

Щодо дисципліни «Епідеміологія та принципи доказової медицини» однією з таких проблем, з якою стикаються майбутні лікарі з першого дня своєї роботи, є клінічні запитання до конкретного пацієнта та вибір найбільш дієвих, безпечних, сучасних, економічно обґрунтованих технологій діагностики, лікування, догляду та профілактики з позиції доказової медицини. Найкращим чином вирішення цієї проблеми реалізується використанням в освітньому процесі методу кейсів, який формує здатність до знаходження декількох варіантів розв'язання проблеми, уміння передбачити наслідки кожного варіанта для себе й пацієнта та оцінити реалістичність кожного варіанта, урахуовуючи можливості (власні, пацієнта, медичної служби) й ухвалити оптимальне рішення. Кейс з цієї дисципліни описує епідемічну ситуацію на рівні окремого епідемічного осередку, регіону чи країни стосовно певної інфекційної хвороби та містить відповідні епідеміологічні дані про кількість захворілих, контактних осіб, їхню характеристику за віком, статтю, професією та соціальною групою. Здобувачі мають оцінити наведені епідеміологічні дані, розрахувати статистичні показники, на підставі теоретичних знань загальної та спеціальної епідеміології запропонувати заходи з локалізації цього осередку інфекційної хвороби відповідно до ланок епідемічного процесу й епідеміологічних особливостей конкретного інфекційного захворювання та/або оцінити своєчасність й ефективність тих заходів, які вже було проведено, розробити шляхи протидії поширенню патології на популяційному рівні.

Іншою проблемою сучасного лікаря є наявність великої кількості публікацій у наукових медичних виданнях з представленням найновітніших, найсучасніших даних проведених клінічних досліджень ефективності препаратів для лікування чи профілактики конкретних захворювань. Проте не всі клінічні дослідження відповідають належним стандартам при організації та проведенні таких досліджень, а саме стандарту належної лабораторної практики (на етапі доклінічного дослідження), стандарту належної клінічної практики (на етапі клінічного дослідження) та стандарту належної статистичної практики (на етапі аналізу, оцінювання й інтерпретування результатів, отриманих у клінічному дослідженні) [3]. Тому сучасному лікарю вкрай необхідні навички пошуку й оцінювання джерел інформації та власне отримання необхідної інформації, навички критичного мислення, уміння відрізнити факти від міфів, стереотипів й особистих уявлень, аналізувати вплив засобів масової інформації та особистих

думок експертів, колег тощо на формування власної думки, навички прийняття оптимального рішення.

Для вирішення цієї проблеми до тематичного плану самостійної роботи здобувача дисципліни «Епідеміологія та принципи доказової медицини» було введено тему «Аналіз наукової публікації». Ця робота розпочинається з власне пошуку в наукових медичних виданнях чи в мережі «Інтернет» статті з описом проведеного епідеміологічного дослідження за певними вимогами. Тобто така публікація має бути розміщена на сайтах, які публікують новітню інформацію, засновану на доказах, містити дані аналітичного або експериментального епідеміологічного дослідження в галузі профілактичної або клінічної медицини, мати стандартизовані структурні компоненти, вихідні дані публікації. Статтю треба уважно прочитати, критично обміркувати, оцінити відповідність дизайну дослідження можливостям вирішення конкретного клінічного питання. До кожного структурного компонента публікації пропонується перелік питань (від 2 до 7), на які необхідно надати відповідь. Робота закінчується представленням власної думки щодо цього клінічного дослідження, його організації, проведення, відповідності висновків меті дослідження, рівня доказовості результатів отриманих даних і наведених рекомендацій, їхньої практичної значущості.

Отже, компетентнісний підхід при вивченні дисципліни «Епідеміологія та принципи доказової медицини» надає змогу здобувачам досягти запланованих програмних результатів навчання за рахунок отримання водночас необхідних знань, умінь і навичок, навчитися діяти в запропонованих умовах й обставинах, створюючи рішення певної проблеми, розвинути креативність, комунікабельність, гнучкість, відповідальність, критичне мислення та інші soft skills, наявність яких є необхідною умовою для ефективного подальшого навчання, розвитку та досягнення успіху у своїй професійній діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. <https://yandex.ua/turbo/mn-zd.ru/s/interesno/vuca-mir-chto-eto-i-kakovy-ego-karakteristiki/>
2. Л.А. Гуцан. Компетентнісний підхід у сучасній освіті / Формування базових компетентностей у вихованців позашкільних навчальних закладів, 2010, С. 52–56.
3. Доказова медицина у спектрі наукової медичної інформації, галузевої інноваційної політики та якості медичного забезпечення / А.Р. Уваренко, Б.О. Ледошук, З.М. Митник. – К.: Здоров'я, 2009. – 176 с.

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КУРСІ «ЛЮДЯНІСТЬ ТА ЕМПАТІЯ В КЛІНІЧНІЙ РОБОТІ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА» НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ Шевченко О.С., Овчаренко І.А., Погорелова О.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

У сучасному світі симуляційне навчання набуває все більшої важливості. Багато уваги приділяється опануванню практичних навичок за допомогою симуляційних технологій, проте не менш важливим є засвоєння soft skills

Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Формат А5.
Зам. № 23-34305

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com, vid.redact@knu.edu.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництва, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.